

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади, або коротко – децентралізація перебуває на дуже відповідальному етапі, коли одне невчасне рішення, або його відсутність, може зруйнувати усе те, що ми разом вибудовували не один рік. Останніми тижнями побільшало розмов навколо завершення реформування базового і районного рівня адміністративно- територіального устрою. Зріс також градус дискусій, виникли «експертні» думки, риторичу деяких з них важко зрозуміти. І це, звичайно, турбує міжнародну спільноту, яка допомагає нам впроваджувати реформу від самого її початку. Отже вважаємо за необхідне відповісти на деякі «гарячі» питання, які громади та інші учасники реформи адресують і Міністерству, і профільним асоціаціям, і міжнародним партнерам.

Про це під час засідання Ради донорів з питань децентралізації в Україні сказав заступник Міністра розвитку громад та територій **В'ячеслав Негода**.

1. Чи має Уряд цілісне бачення реформи?

Дивно, але нам це питання почали ставити навіть ті, хто залучений до реформи з самого початку, включаючи представників асоціацій органів місцевого самоврядування. Здавалося очевидним, що усі концептуальні речі впровадження змін давно відомі, бо вони відображені у [Концепції реформування](#) місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, прийнятій ще у 2014 році. Ми дотримуємося цієї Концепції з самого початку і продовжуватимемо це робити. Так, реформа одразу пішла не по основному плану, який передбачав внесення змін до Конституції, але це аж ніяк не означає, що концептуальні підходи змінилися.

2. Чому частину об'єднаних громад об'єднали між собою, або приєднали до інших

громад?

Абсолютна більшість громад, створених під час добровільного етапу об'єднання, збережені і навіть підсилені сусідніми громадами. Але формат (склад) близько 80 об'єднаних громад, які були створені не у відповідності до параметрів Методики, після довгих дискусій та консультацій, які проводилися ОДА і Міністерством, ми дійсно вирішили змінити. Це було непросте але важливе рішення, і більшість переформатованих громад зрозуміли, що так буде правильно, зважаючи на перспективу розвитку їхніх територій, на створення можливостей надавати якісні і доступні послуги людям. Там, де з такими підходами не згодні, напруга є. Але ми готові і надалі пояснювати причини кожного з прийнятих рішень і відстоювати їх.

3. Чи не замало було дискусій про реформування районів?

Дискусії про створення нових районів точаться не одне десятиліття – з 2005 року. Вони поновилися у 2014 з початком децентралізації і загострилися наприкінці 2019 року, коли ми впритул наблизилися до прийняття рішень. Чи достатньо було обговорень? Вважаю, що так. Мінрегіон спільно з експертами провів консультації з усіма зацікавленими сторонами – народними депутатами, представниками ЦОВВ, профільними асоціаціями, обласними державними адміністраціями. На [порталі «Децентралізація»](#) було розміщено пропозиції щодо районування не лише у версії Мінрегіону, але і варіанти всіх експертів. Ключовим під час моделювання проектних районів були їхні майбутні функції – для створення системи органів виконавчої влади, зокрема і їх територіальних органів. Очікувалося, що питання районів не буде таким чутливим, як питання створення громад, бо на цьому рівні практично не залишиться тих звичних послуг, що ще надаються райдержадміністраціями – вони перейдуть до громад. Але маніпулювати питанням нових районів декому усе ще, на жаль, вдається. Переважно, за цим стоять представники районного рівня органів влади, які «турбуючись» про громадян, намагаються залишити все без змін.

4. Чи не потраплять громади під вплив нових укрупнених районів – районних рад та райдержадміністрацій?

На цьому міфі зараз найбільше спекулюють. Натомість ми постійно наголошуємо, що усе відбувається навпаки – усі громади після місцевих виборів вийдуть з-під впливу району (районних органів влади). Район матиме свої повноваження і джерела наповнення

бюджету, і вони ніяк не перетинатимуться, як це маємо в чинній системі, з повноваженнями і ресурсами громад. Усі громади будуть рівними за статусом і матимуть прямі міжбюджетні відносини з державою. В усіх громадах будуть повноваження і джерела ресурсів, які мають зараз міста обласного значення.

5. Чи не віддаватимуть громади частину податків на утримання районних рад?

Ні в якому разі. Районні ради матимуть власні джерела доходів. Ми вже маємо пропозиції з цього приводу, і оприлюднили їх. Після створення нових районів будуть прийняті відповідні зміни до Бюджетного і Податкового кодексів. Наприклад, такий податок як ПДФО (60%) повністю перейде з районного бюджету у бюджети громад. Більшість учасників дискусій про майбутнє райрад, вважає, що змінами до Конституції їх взагалі не потрібно передбачати. Але на даному етапі реформи вони діятимуть, щоправда з мінімальними повноваженнями у питаннях, з якими громадам важко впоратися самостійно.

6. Чому не відкласти рішення зі створення нових районів, якщо воно викликає стільки дискусій?

Зараз не можна ставити питання – приймати рішення, чи ні. Приймати треба обов'язково. Вірю, що народні депутати це усвідомлюють. Бо інакше країна на п'ять років – до чергових місцевих виборів – порине у хаос в місцевому самоврядуванні на усіх рівнях. Важко навіть уявити, як у цій системі сумістити нові громади і старі райони. Тому, навіть якщо хтось вважає деякі рішення зі створення нових районів неідеальними, набагато гірше зараз не приймати ніяких рішень. Знаю, що це розуміють усі, хто бере участь в реалізації реформи – і експерти, і лідери громад, і асоціації органів місцевого самоврядування, і міжнародні партнери. Не завершити територіальну реформу зараз – це поставити під сумнів усі спільні досягнення минулих років. Цю позицію маємо разом доносити до всіх, хто буде приймати рішення. Уряд визначився, наступне рішення, від рішення якого залежить подальша доля децентралізації в Україні – за парламентом.